

Vodil številne pevske zборе

Profesor Matevž Fabijan je prejemnik naziva častni občan Mestne občine Kranj. K razvoju kakovostnega zborovskega petja je prispeval tudi z ustanovitvijo zdajšnjega Akademskega pevskega zbora France Prešeren Kranj.

SIMON ŠUBIC

Na seznamu častnih občanov mestne občine Kranj je od decembra tudi ime prof. Matevža Fabijana, ki so mu naziv podelili za razvoj kakovostnega zborovskega petja ter uveljavitev doma in v tujini. »Najlepša hvala tistim, ki so me predlagali za častnega občana. Sprva se s tem, da me predlagajo, nisem ravno strinjal, ko pa so mi naziv vseeno podelili, sem ugotovil, da gre za zelo veliko čast,« nam je zaupal.

Danes 89-letni upokojenec je solopetje in zgodovino glasbe študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je leta 1962 tudi diplomiral. Prve vidnejše uspehe je kot zborovodja dosegel že leta 1964 z Mladinskim mešanim pevskim zborom Podnart, s katerim je veliko koncertiral in snemal za tedanjo RTV Ljubljana. Največje uspehe pa je dosegel z Mladinskim pevskim zborom Gimnazije Kranj, s katerim je na vsejugoslovanskem

tekmovanju v Celju dvakrat zasedel prvo mesto, na tekmovanju pevskega zbora v Olomucu na Češkem pa je zbor prejel zlato odličje. Prof. Fabijan je bil ob tej priložnosti kot dirigent zmagovalnega zbora določen, da vodi združene pevske zборе Evrope. Gimnazijski pevski zbor je odšel tudi na tekmovanje pevskega zbora v Areto v Italiji, kjer je med odraslimi pevskega zbora iz vse Evrope zasedel četrto mesto.

»Ko so v kranjski gimnaziji odpili pedagoške razrede in je pouk glasbe postal obvezen, so mi ponudili delo, a ga nisem takoj sprejel. Ker pa so se potem pojavljali neizobraženi ljudje, sem se nazadnje le odločil, da grem na gimnazijo, kjer sem glasbeno vzgojo poučeval 24 let. Dijaki pedagoške smeri so imeli glasbeno vzgojo vsa štiri leta, učiti so se morali tudi klavirja ali kitare. Poučevanja klavirja se je sicer kasneje lotila ena od inojujih učenk, ki je diplomirala na akademiji. Poleg poučevanja sem vodil tudi pevske

zборе. Najprej gimnazijskega, kjer sem se dela resno lotil, tako da so v zboru dijaki ostajali tudi že po tem, ko so postali študenti. Ko jih je bilo že toliko, smo leta 1969 ustanovili še akademski zbor. Tedanji ravnatelj gimnazije in veliki ljubitelj zborovskega petja Stojan Trošt mi je kasneje predlagal, da zbor poimenujemo po Francetu Prešernu, in tako se je tudi zgodilo,« se spominja.

Z Akademskim pevskim zborom France Prešeren Kranj je veliko koncertiral po Sloveniji, oekdanji Jugoslaviji in v tujini, snemal za RTV Ljubljana, posiel samostojno ploščo in med drugim osvojil zlato plaketo na tekmovanju Naša pesem v Mariboru. »Ko sem zbor ustanavljal, je bilo nekaj pripomb s strani drugih dirigentov in zborov, zakaj ga sploh ustanavljam, saj lahko naši pevci pridejo k njim. Nekaj jih je tudi šlo, a so se vrnili, ker se ni nikjer resno delalo. Tudi v Ljubljani so skočili pokonci, kako

Prof. Matevž Fabijan, častni občan Mestne občine Kranj

/ Foto: Tina Dolž

je lahko v Kranju akademski zbor, saj nimamo akademije. No, kasneje so še v Mariboru ustanovili študentski

zbor, enako tudi na Obali, tako da smo se precej izmenjavali. Bilo je kar živahno,« pripoveduje prof. Fabijan.

Sledilo je vodenje Mladinskega zbora RTV, ki je med drugim na Madžarskem prejel prestižno nagrado Bele Bartoka. »Z radijskim zborom smo imeli največ uspeha. Snemali smo vsak mesec, tako da je nastalo veliko naših posnetkov. Veliko smo potovali tudi po Evropi,« se spominja tega obdobja. Kasneje, kar osemnajst let, je vodil tudi oktet Suha, s katerim je tudi posnel več CD-plošč in prejel vrsto mednarodnih nagrad, leta 1997 tudi evropsko nagrado za poudarjanje ljudske pesmi.

Prof. Matevž Fabijan, ki je v svojem ustvarjalnem obdobju prejel še vrsto drugih priznanj in nagrad, njegova dediščina pa je tudi zelo bogat ustvarjalni opus z več kot dvesto deli, je že vrsto let upokojen. Na vprašanje, koliko še spremlja delo Akademskega pevskega zbora France Prešeren, odgovori: »Sprva so me še vabili na svoje nastope, zdaj pa nič več, tako da o njih ničesar več ne vem.«

Črno-bela in ženske

V Knjižnici Medvode je bilo v sredo odprtje razstave z naslovom Od črne do bele. Avtorica je Manca Tonja Rismondo, ki nadaljuje družinsko tradicijo umetniškega ustvarjanja. Njeni motivi so večinoma ženske figure, pogosto z mitološkimi in fantazijskimi elementi.

MAJA BERTONCELJ

»To je moja prva razstava. Imela sem veliko platen in iz dolgočasje sem v obdobju covid-19 začela slikati in eksperimentirati s svojim

stilom. Prej sem uporabljala veliko več barv, nato pa sem se preskusila v črno-beli. Ko se je nabralo dovolj slik, mi je mami predlagala, da bi jih razstavila v knjižnici. Na razstavi lahko vidite

različne motive žensk, skupaj dvanajst del. Veliko sem črpala iz grške mitologije in ozvezdij, kar mi je blizu. Slikanje mi predstavlja terapijo, v ustvarjanje dam odvečno energijo,« je

pojasnila Manca Tonja Rismondo.

Nadaljuje družinsko tradicijo umetniškega ustvarjanja. Njen oče Miro Rismondo je znan po ledenih in lesenih skulpturah, v zadnjih letih pa tudi po svoji Deželi kruha. Manca Tonja se je udeležila različnih kiparskih simpozijev tako pri nas kot v tujini, med drugim tudi na znamenitem festivalu ledenih skulptur v kitajskem Harbinu. Od vseh zvrsti pa ji je najbližje slikanje. Njeni motivi so večinoma ženske figure, pogosto z mitološkimi in fantazijskimi elementi. Avgusta lani je na razstavi Ferrie arte v italijanski Lombardiji za svojo sliko Persefone prejela častno omembo. Pri slikanju uporablja akril in alkoholne markerje na platnu.

Oče je na hčerkino prvo samostojno razstavo zelo ponosen. »Zelo je navdušen in me spodbuja k eksperimentiranju,« pravi Manca Tonja. »Slike so povsem njena pot, izhajajo iz nje. Prek njih jo lahko spoznavam tudi na

Razstava bo v Knjižnici Medvode na ogled do 3. februarja.

/ Foto: Maja Bertoncej

drug način. Povedo mi veliko. Že od majhnega je imela priložnost spoznavati umetnost, bila je zraven, uživala v tem. Očitno jo je pritegnil

Navdih črpa iz grške mitologije in ozvezdij, kar ji je blizu.

lo, saj je vztrajala. Pomagala je tudi pri ledenih deželah. Veliko je eksperimentirala.

Začela je več risati ...« pa je povedal Miro Rismondo. Manca Tonja je bila že od nekdaj zelo ustvarjalna. »Rada sem risala, tudi pisala. Starši so začeli delati ledene skulpture in sem tudi malo pomagala, hodila na različna tekmovanja. To je sedaj le nadaljevanje tega. S slikanjem se ukvarjam predvsem v zadnjih letih,« je še dejala Manca Tonja, ki se sicer izobražuje za veterinarskega tehnika.

Manca Tonja Rismondo ob svoji najljubši sliki, ki predstavlja meduzo in slepo dekle. Njena zgodba se ji je zdela vedno zelo žalostna in ji ji želela dati vesel konec. / Foto: Maja Bertoncej